

Strijkorkest van Conservatorium Maastricht

Jan Ezendam · dirigent

Dana Zemtsov · altviool

Rolando Fernandez · cello

Joachim Junghanss · piano

• zaterdag 21 september | 13.00 - 14.00 uur

THEATER AAN HET VRIJTHOF | PAPYRUSZAAL

Joachim Junghanss 1978

- Imploration (2019) voor strijkorkest en piano solo
*geschreven voor Musica Sacra Maastricht,
geïnspireerd door een persoonlijke gebedservaring
in het dorp Kopeyia in Ghana, West-Afrika*

WERELDPREMIÈRE

Strijkorkest van Conservatorium Maastricht

Jan Ezendam dirigent

Joachim Junghanss piano

Jan Ezendam 1953

- Oratory, Sacred Ground (2018-2019)
voor strijkorkest, altviool en cello solo,
3 sopranen, buisklokken en orgel

WERELDPREMIÈRE

Strijkorkest van Conservatorium Maastricht

Jan Ezendam dirigent

Dana Zemtsov altviool *

Rolando Fernandez cello *

Bibi Ortjens, Valerie Stammet

en Cynthie Setiawan sopraan

Klaas Remerie orgel

Lena Meyskens visuele presentatie

* alumni van Conservatorium Maastricht

bidden & smeken

19 - 22 sept 2019

Joachim Junghanss

Imploration

De studie van de traditionele muzikale, culturele en spirituele praktijken van het volk van de Ewe in de Aflao-regio in Ghana is van grote invloed geweest op mijn muzikale taal als pianist en componist. Tijdens de reizen die ik met regelmaat maak naar het dorp Kopeyia, waar ik een muziekproject leid, werd ik deelgenoot van een spiritueel gebeuren dat het fundament vormt van deze compositie. Tijdens oudjaarsavond 2015 kon ik deelnemen aan een speciale kerkdienst met een intensieve vorm van collectief gebed, een smeekbede, die ik hier kort wil beschrijven.

De kerk van dit landelijke Ghanese dorp, die destijds bestond uit een vrijstaand tinnen dak, een plastic stoel voor de priester en een gloeilamp, was gevuld met zo'n tweehonderd à driehonderd leden van de dorps-gemeenschap.

De dienst was al wat uren bezig, toen de kerkgangers losbarstten in smeekbedes en gebeden, met uiterst expressieve uitroepen tot God. Door de meerstemmige en de uitgesproken rauw klinkende stemmen ontstond een bijzondere beweging die lange tijd aanhield. De intense aanroepen tot god, gebeden en fysieke bewegingen zwollen aan tot maximaal volume. In deze

zaterdag ♦ 13.00

'oceaan' van individuele gebeden, raakten de mensen uiterst opgewonden. Ze begonnen te bewegen alsof ze in trance waren van intensief gebed, waarbij sommigen over de grond kronkelden en anderen hun armen in de lucht bewogen. De energie bouwde op tot een climax, tot er plotseling in de groep een traditioneel lied klonk, waarbij de afzonderlijke stemmen een fortissimo gezongen eenstemmig gezang vormden: de traditional *Lord, bring peace in my life*. Na deze 'oplossing' ging het individuele gebed weer door, op een uiterst expressieve manier. Dit proces herhaalde zich een aantal maal en duurde ongeveer 45 minuten. Daarna kwamen de kerkgangers tot rust, uitgeput en vredig, en ging de dienst verder.

Transformatief proces

Mijn compositie is geïnspireerd op deze gebeurtenis en is een transformatie daarvan. In wezen zijn de emotionele intensiteit van het bidden en smeken én de grote contrasten onderdeel van het transformatieve proces. De bezetting kamerorkest en piano biedt een palet aan mogelijkheden om expressieve melodische, percussieve, ritmische én harmonische reeksen te gebruiken. Het aantal musici op het podium maakt het mogelijk het orkest te ervaren als de kerkgemeenschap, met contrasterende heterofone en homofone weefsels, roep en antwoord, improviserende elementen en doorgecomponeerde delen, gecontroleerde chaos en eenheid.

De compositie vraagt niet om een opzet in delen, maar is gestructureerd door een opeenvolging van vormelementen die lijken op het proces van toenemende intensiteit bij het bidden en smeken. De rol van de solopiano maakt improvisatie mogelijk en een effect van vraag-en-antwoord met het orkest. Het werk vereist dan ook een pianist die de partituur kan interpreteren én kan improviseren.

Jan Ezendam

Oratory, Sacred Ground

Naar aanleiding van het thema 'Bidden & Smeken' componeerde Jan Ezendam *Oratory, Sacred Ground*, een muzikale reis voor altviool, cello en strijkorkest, drie sopranen, orgel en klokken, waarin de grenzen tussen traditie en vernieuwing worden afgetast. Door het gebruik van citaten uit de gregoriaanse O-antifonen integreerde hij de muzikale vorm van het *concerto grosso* in een religieuze context. Een citaat uit een archaïsch Roemeens lied *Cantec de Stea/Starsong* en variaties hierop vormen een (instrumentale) rode draad door deze hybride compositie. Tijdens de uitvoering worden op een groot scherm beelden en tekst geprojecteerd. De mix van verschillende media en hun laagtheid nodigen de toeschouwer uit om zelf te kiezen welk parcours hij of zij door de compositie zal volgen. Op deze manier wordt de verantwoordelijkheid voor de invulling van het woord 'God' gedeeld door componist en toeschouwer en ontstaat er een verbinding tussen beiden. ❖

Joachim Junghans © Johannes Felscher

Jan Ezendam © Roy Wanders

O-antifonen

<p>I. O Sapientia,
veni ad docendum nos viam prudentiae.</p> <p>II. O Emmanuel, Rex et legifer noster,
veni ad salvandum nos, Domine Deus noster.</p> <p>III. O Adonai, in igne flammae rubi apparuisti,
veni ad redimendum nos in brachio extento!</p> <p>IV. O clavis David,
qui aperis, et nemo claudit,
veni et educ vinctum
sedentem in tenebris</p> <p>V. O Oriens, splendor lucis aeternae,
et sol iustitiae,
veni, et illumine sedentes in tenebris</p> <p>VI. O Radix Jesse,
qui stas in signum populorum,
veni ad liberandum nos, iam noli tardare.</p> <p>VII. O Rex gentium, et desideratus earum,
lapisque angularis, qui facis utraque unum.
veni ad salvandum nos.</p> | <p>I. O Wijsheid,
kom en leer ons voorzichtig te leven.</p> <p>II. O Emmanuel, onze koning en rechter,
kom en red ons, O Heer onze God.</p> <p>III. O Adonai, die verscheen in een brandende struik,
kom en verlos ons met uitgestrekte arm!</p> <p>IV. O sleutel van David,
wat Gij opent zal niemand sluiten,
kom en bevrijd de gevangene
die in de duisternis zit.</p> <p>V. O Dageraad, pracht van het eeuwig licht
en zon van gerechtigheid,
kom en verlicht hen die in duisternis leven.</p> <p>VI. O Wortel van Jesse,
die als een teken staat voor het volk,
kom en verlos ons, draal niet.</p> <p>VII. O Koning van de volkeren, zo lang verwacht,
Gij zijt de hoeksteen waarop alles rust,
kom en red ons.</p> |
|---|--|

INSTRUMENTAAL

Cantec de Stea/Starsong (Oltenisch lied)

And behold the angels of God,
Ascending and descending.
As the dear pants for streams of water,
So my soul pants for you, my God

En aanschouw Gods engelen,
opgaand en neergaand.
Zoals het hert zucht naar stromend water,
zo zucht mijn ziel naar u, mijn God.

Dana Zemtsov © Studio Unfolded

Rolando Fernandez © Marco Ayala

Dana Zemtsov • altviool

Dana Zemtsov (Mexico City, 1992) kreeg vanaf haar vijfde jaar muzieklessen van haar grootmoeder en van haar ouders, beiden altviolist. Ze volgde masterclasses bij Bruno Giuranna en Sven Arne Tepl. Ze behaalde haar bachelor cum laude en rondde haar studie af bij Michael Kugel aan Conservatorium Maastricht.

Dana Zemtsov was laureaat bij toonaangevende concoursen in Duitsland, Oostenrijk, Italië en Portugal en won in 2009 het concours van de Stichting Jong Muziktalent. Een jaar later won ze de Avond van de Jonge Musicus van de NPS. Ze vertegenwoordigde Nederland tijdens de Eurovision Young Musicians Competition in Wenen.

Als soliste trad ze op met onder meer Sinfonia Rotterdam, het Nationaal Filharmonisch Orkest van Oekraïne en het Italiaanse Orchestra da Camera 'Ferruccio Busoni'. Het kamermuziekpodium deelt Dana met collega's als Ilya Gringolts, Boris Berezovsky, Janine Jansen en Ella van Poucke.

Rolando Fernandez • cello

Rolando Fernandez (Havana - Cuba, 1990) komt uit een Cubaans-Mexicaanse familie van musici. Hij was vier jaar toen hij begon met cello spelen onder leiding van zijn vader. Drie jaar later kreeg hij een beurs voor het Festival de Música de Cámara de San Miguel de Allende, waar hij masterclasses volgde bij onder anderen Sadao Harada (Tokyo String Quartet), David Finckel (Emerson Quartet) en Wolfgang Laufer (Fine Arts Quartet).

Al in zijn tienerjaren gaf Rolando Fernandez uitvoeringen van de celloconcerten van Haydn, Saint-Saëns en Dvořák en van de *Rococo-varianten* van Tsjajkovski. In 2009 ontving hij de speciale prijs van de jury tijdens het 6de Internationale Cello Concours 'Carlos Prieto' in Mexico. Hij studeerde af bij Alexander Petrasch aan Conservatorium Maastricht en studeert momenteel aan de Musikakademie Basel bij Ivan Monighetti. In 2014 won Rolando de derde prijs bij de Amsterdamse Cello Biënnale.

Ruysdael Kwartet

zondag 22 september • 13.30 - 14.30 uur

SINT JANSKERK • € 18

Joaquín Turina La oración del torero | **Dieter Schnebel** Lamah | **Ludwig van Beethoven** 'Heiliger Dankgesang eines Genesenen an die Gottheit' (deel 3 uit Strijkkwartet nr.15) | **James Tenney** Koan

Een gevarieerd vierluik over bidden. Turina roept de volkse religieuze emotie van stierenvechters op. Schnebel schreef een adagio op een van de Kruiswoorden van Jezus. Het derde deel uit Beethovens *Strijkkwartet nr.15* heet 'Heiliger Dankgesang eines Genesenen an die Gottheit'. Binnen het zen-boeddhisme is een *koan* een enigmatische zinspreuk van een meester om de vorderingen van zijn discipel te testen. Tenney gaf die titel aan een werk dat zich langzaam ontplooit en bedoeld is als aanzet tot meditatie.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Filmselectie i.s.m. Lumière.

DIRECTEUR BESTUURDER Jean Boelen, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht
PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (voorzitter); Jos Leussink (adviseur); Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Susanne van Els, Bas Geerts en Lieke Wijnia
RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (voorzitter), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser en Eddy Klomp

PROJECTLEIDING & FONDSSENWERVING Fons Dejong **MARKETING & PUBLICITEIT** Hetty van Dongen **PRODUCTIE** Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzter, Sylvester Beelaert en Fons Dejong **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof, de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-) locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren. **MEDIAPARTNERS** NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding www.musicasacramaastricht.nl/vriend.

STICHTING MUSICA SACRA Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
info@musicasacramaastricht.nl • www.musicasacramaastricht.nl

[facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht) • [@FestivalMSM](https://twitter.com/FestivalMSM) | #MSM2019